

Memo Indiceren inwoners met LVB 18+ binnen CIMOT Beschermend Wonen

Aanleiding

De Twentse gemeenten hebben vanaf 1 januari 2019 jeugdhulp en maatwerkvoorzieningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gezamenlijk ingekocht, waarbij de gemeenten Almelo en Hof van Twente voor een eigen aanbesteding hebben gekozen. Voor de aanbesteding van de Twentse gemeenten is destijds het Twents Ondersteuningsmodel (TOM) ontwikkeld. Voor de Wmo gaat het om de maatwerkvoorzieningen begeleiding, consultatie, dagbesteding en verblijf die zijn ingekocht met TOM. De overeenkomsten behorende bij TOM zijn verlengd tot en met 2024, waardoor per 1 januari 2025 een andere manier van indicatiestelling en financiering geregeld moet zijn. In het aanbestedingstraject gestart in 2022 is gebleken dat veel gemeenten de maatwerkvoorziening 'verblijf' graag anders zien ingericht. Verblijf bestaat uit verschillende onderdelen. Dit voorstel gaat specifiek over inwoners met een licht verstandelijk beperking (LVB), die een tijdelijke behoefte hebben aan een beschermende woonomgeving.

Huidige situatie

Naar aanleiding van het aflopen van het TOM is er in de stuurgroep Centrumgemeente taken op 30 november 2023 commitment uitgesproken om het indiceren van Beschermend Wonen voor LVB binnen CIMOT te onderzoeken. Binnen de gemeente Almelo worden sinds 2019 inwoners met LVB binnen CIMOT geïndiceerd voor Beschermend Wonen. Het bundelen van de taken behorend bij het indiceren van LVB binnen Centrum Gemeente (CG) Almelo heeft de voordelen van het uniformeren van toegang, toeleiding en subsidiëring/inkoop voor zowel inwoner, casemanager/ Wmo consulent als aanbieder. Daarnaast bundelen we de expertise die het CIMOT al heeft met deze doelgroep en wordt hierdoor deze expertise vergroot.

Advies:

- 1. Inwoners met LVB vanaf 1 januari 2025 te indiceren voor Beschermend Wonen binnen CIMOT voor de gehele Centrum Gemeente (CG) Almelo.* Volgens de huidige Wmo 2015 wordt als voorwaarde voor Beschermend Wonen gesteld dat de inwoner bekend is met psychische of psychosociale problematiek. In de Handreiking Beschermende woonomgeving voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) (HHM, 2020) wordt aangegeven dat voor deze groep de aanleiding voor tijdelijk verblijf niet primair de psychische problematiek is. Er is sprake van cognitieve ontwikkelingsstoornissen en stoornissen in de adaptieve vaardigheden, ook omschreven als het sociaal aanpassingsvermogen. Dit leidt tot de academische vraag of stoornissen in het sociaal aanpassingsvermogen vallen onder psychosociale problematiek. Binnen CG Almelo gaan wij er van uit dat dit wel het geval is in de praktijk, waarbij de cognitieve ontwikkelingsstoornissen op de voorgrond staan en stoornissen in het sociaal aanpassingsvermogen op de tweede plaats komen.

Dit is binnen de gemeente Almelo en het CIMOT sinds 2019 werkbaar gebleken. Bovendien geeft dit goed de richting aan binnen Beschermd wonen naar een Beschermd Thuis en is door het aflopen van TOM een passend moment om (naast gemeente Almelo) ook in de regiogemeenten Rijssen-Holten, Tubbergen, Wierden, Hellendoorn en Twenterand, inwoners met LVB vanaf 1 januari 2025 te indiceren voor Beschermend Wonen binnen CIMOT.

2. *De financiering op basis van fair-share te regelen en de indicatie te betalen door de gemeente van herkomst.*

Dit is aangegeven in de annotatie BO Stuurgroep Centrumgemeentetaken BW/MO (november 2023). Dit betekent dat de kosten van inwoners met LVB voor Beschermend Wonen niet onder de kostenplaats van Beschermd Wonen vallen. De kosten zullen per indicatie worden doorberekend naar de gemeente van herkomst, op basis van de reguliere Wmo gelden.

3. *Zorg te dragen voor voldoende capaciteit bij het CIMOT.*

Het CIMOT is bekend met een passende werkwijze voor inwoners met LVB en zal per 1 januari 2025 een extra casemanager in dienst nemen om de grotere vraag voor Beschermd en Beschermend wonen te kunnen opvangen indien deze werkwijze collectief gezamenlijk wordt afgesproken.

4. *De Wmo verordening aan te passen binnen gemeente Almelo en regiogemeenten.*

Binnen de gemeente Almelo wordt de Wmo verordening voor 2025 aangepast met "**of beschermend wonen**": "Een cliënt kan in aanmerking komen voor beschermd wonen **of beschermend wonen** als er sprake is van een combinatie van factoren: a. cliënt is niet in staat om een hulpvraag te stellen als hij/zij ondersteuning nodig heeft en heeft ook niemand die dat voor hem/haar kan doen; b. cliënt kan de hulpvraag niet langer dan 30 minuten uitstellen; c. cliënt heeft begrenzing in gedrag nodig, door agressie, veroorzaken van overlast of een gevaar te zijn voor anderen; d. er is een hoog risico op decompensatie en complicaties die kunnen leiden tot risicovolle situaties; e. heeft zeer beperkte ADL vaardigheden (algemene dagelijkse levensverrichtingen); f. heeft moeite met indelen van de dag door beperkte regie en oriëntatie; g. de tijdsduur van de hulpvraag is langer dan 3 maanden; h. de aandoening is chronisch, uitzicht op herstel/verbetering is afhankelijk van – gecreëerde – omstandigheden."

Deze aanpassing kan nu nog mee gaan in de herziening van de Wmo verordening van de gemeente Almelo voor 2025. De regiogemeenten wordt geadviseerd dit op overeenkomstige wijze te doen.

5. *Aanpassing van de beleidsregels Wmo van de regiogemeenten naar aangepaste beleidsregels gemeente Almelo met betrekking tot beschermend wonen.*

De beleidsregels Wmo worden in Q1 2025 voor de gemeente Almelo als volgt aangepast voor beschermend wonen:

Beschermend wonen licht verstandelijk beperkten (LVB 18+)

Als gevolg van de extramuralisering van de zorgzwaartepakketten, de invoering van de Wlz en de Wmo 2015 komen alleen mensen die blijvend zijn aangewezen op permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid in aanmerking voor de Wlz. Andere ondersteuningsvragen vallen onder de Wmo 2015. Dit geldt ook voor inwoners die tijdelijk zijn aangewezen op een beschermende woonomgeving om een problematische situatie te stabiliseren of om zich te ontwikkelen richting zelfstandig wonen.

De doelgroep LVB 18+ betreft meerderjarigen met een lichte verstandelijke beperking (IQ 50-85 met problemen in de sociale redzaamheid) en een tijdelijke behoefte aan een beschermende woonomgeving.

Om in aanmerking te komen voor een tijdelijk verblijf, op basis van een licht verstandelijke beperking, dient er sprake te zijn van een combinatie van onderstaande factoren.

Dit is aan de orde als de cliënt:

- Meerderjarig is (18 jaar of ouder);
- Een licht verstandelijke beperking heeft (of een vermoeden daarvan), dat wil zeggen een IQ tussen de 50 en 85 met een beperkt sociaal aanpassingsvermogen en bijkomende problematiek (bv. verslavingsproblematiek of schulden);
- Tijdelijk een beschermende woonomgeving nodig heeft omdat de cliënt leerbaar is, of omdat op dit moment nog niet kan worden vastgesteld dat de behoefte aan toezicht en begeleiding blijvend is;
- Een beschermende woonomgeving nodig heeft om verslechtering van de situatie te voorkomen en/of verbetering te bereiken. Ambulante begeleiding en dagbesteding zijn hiervoor onvoldoende. De cliënt heeft een woonomgeving nodig waar toezicht en begeleiding aanwezig of in de nabijheid is. Hierbij kan er een combinatie van onderstaande factoren zijn:
 - De cliënt kan niet zelfstandig structuur kan aanbrengen in het dagelijks leven;
 - De cliënt heeft ondersteuning nodig in het organiseren en/of uitvoeren van activiteiten die participatie bevorderen;
 - De cliënt begrenzing in gedrag nodig heeft ter voorkoming van overlast en/of verwaarlozing;
 - De cliënt een hoog risico loopt op decompensatie en complicaties die kunnen leiden tot risicovolle situaties;
 - De cliënt zeer beperkte adl-vaardigheden bezit;
 - De cliënt niet in staat is om eigen financiën te beheren waardoor inkomsten en uitgaven in onbalans zijn.

Hierboven gaat het er om dat tijdelijk behoefte is aan een beschermende woonomgeving. Als het er op lijkt dat de cliënt langdurig een beschermende woonomgeving nodig heeft en zijn beperkte IQ oorzaak is van zijn problematiek dan kan hij aangemeld worden voor een Wlz-indicatie bij het CIZ.

Omvang en ondersteuningsbehoefte doelgroep LVB

Het beoordelen van de omvang en de noodzaak van de ondersteuningsbehoefte vertoont gelijkenis met de voorziening beschermd wonen. Voor de toeleiding en de toegang tot deze voorziening wordt dan ook aangesloten bij het systeem dat gehanteerd wordt voor de voorziening beschermd wonen. Dit geldt ook voor de financieringssystematiek en de daaraan ten grondslag liggende bedragen waarbij ten aanzien van de bedragen soms mogelijk maatwerk moet worden geboden. Dit betekent dat de bedragen vermeld in bijlage 1 onder beschermd wonen ook van toepassing zijn op de voorziening beschermend wonen LVB 18+.

De regiegemeenten kunnen hun beleidsregels Wmo op overeenkomstige wijze aanpassen.

6. De Dienstverleningsovereenkomst (DVO) en Centrumgemeente regeling niet aan te passen.

In de CG regeling wordt verwezen naar de Wmo verordening. De Wmo verordening is de basis onder de toegang tot Beschermd Wonen. Om deze

redenen is het juridisch niet noodzakelijk om deze overeenkomst en regeling te wijzigen. In de DVO is aangegeven dat de CG de kaders hanteert die zijn vastgelegd in wetgeving, verordeningen en beleidsregels die door de Rijksoverheid, de provinciale of gemeentelijke overheid of door andere daartoe wettelijk aangewezen organen zijn vastgesteld. De DVO richt zich op de uitvoering van beschermd wonen en maatschappelijke opvang, zoals beschreven in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. In de centrumgemeente regeling wordt in art.2.5 verwezen naar de DVO voor de uitvoering van de bevoegdheden.

7. Regio gemeenten inwoners met LVB een eigen bijdrage te vragen zoals binnen Beschermd Wonen.

Zoals aangegeven in de beleidsregels gemeente Almelo 2025 in Omvang en ondersteuningsbehoefte doelgroep LVB is het van belang om bij een gelijkende indicatie qua zorgwaarde en kosten inwoners voor Beschermd wonen gelijk te behandelen als inwoners voor Beschermd wonen, waarbij aan deze inwoners een eigen bijdrage wordt gevraagd conform de eigen bijdrage BW.

8. Beschermd wonen mee te laten liften op subsidieovereenkomsten/inkoop die met ingang van 1 januari 2025 gesloten worden met aanbieders Beschermd wonen.

Aanbieders voor Beschermd wonen bieden (deels) al zorg voor inwoners met LVB zoals Beschermd wonen. CG Almelo heeft hierin voldoende mogelijkheden om Beschermd wonen gelijk als Beschermd wonen mee te nemen in subsidiëring /inkoop.

Op 14 oktober 2024 is de memo ambtelijk besproken. Naar aanleiding van deze bespreking zijn de financiële en juridische onderbouwing verder uitgezocht.

Financiële onderbouwing naar aanleiding van vragen AO 14-10-2024:

De financieel adviseur CG Almelo adviseert het volgende op 22 oktober 2024 (persoonlijke mail wisseling [REDACTED])

Naar aanleiding van je vraag over LVB 18+ en de financiële verwerking wanneer Almelo voor de regiogemeenten (Hellendoorn, Rijssen-Holten, Wierden, Tubbergen en Twenterand) dezelfde taken gaat vervullen als voor Beschermd Wonen adviseer ik het volgende waarbij ik rekening houd met het feit dat de gewenste ingangsdatum op 1 januari 2025 ligt en er daarmee relatief weinig tijd is voor uitgebreid onderzoek waardoor er gekozen is voor een zoveel pragmatisch ingestoken advies.

Zorgkosten

Wanneer de cliënten LVB 18+ uit de regiogemeenten via de systemen van Almelo administratief worden verwerkt is per cliënt te herleiden wat de daadwerkelijke zorgkosten zijn geweest over een bepaalde periode. Ook is de woongemeente te herleiden. Daarmee kan achteraf bepaald worden welke kosten bij welke gemeente horen. Vooraf kan door de gemeente Almelo een factuur gestuurd worden voor de verwachte jaarkosten per gemeente op basis van het verwacht aantal cliënten waarbij achteraf (Q1 van het jaar) een afrekening volgt.

Uitvoeringskosten

Het plan is dat 0,6 FTE extra gaat worden ingezet door het CIMOT voor de uitbreiding van de taken. Deze zal worden meegenomen in het voorstel voor de aanpassing van de personele kosten.

Algemeen

Aanbevolen wordt om bovenstaande mee te nemen in de financiële en juridische afspraken die gemaakt zijn of moeten worden gemaakt tussen de gemeenten onderling. Het financieel risico voor Almelo wordt daarmee afgedekt.

Voor nu is bovenstaande het advies, maar wellicht dat gedurende de uitvoering er verdere integratie kan plaatsvinden met de reguliere Beschermd Wonen-taken en daarmee ook met de financiële afspraken, te denken valt aan de datum 1 januari 2027. Wellicht kan je periode 1-1-2025 tot 1-1-2027 als overgangperiode zien, ook voor de afspraken LVB 18+.

In centrum gemeente Enschede wordt dit eveneens als uitgangspunt genomen.

Juridische onderbouwing naar aanleiding van vragen AO 14-10-2024:

Op 28 oktober 2024 is er (telefonisch) contact opgenomen met de juridische helpdesk van Schulinck. In dit gesprek is expliciet aangegeven dat sinds 2017 inwoners met LVB vallen onder beschermd wonen (BW) als beschermd wonen een passende en noodzakelijke oplossing is voor hun hulpvraag. Bij de melding bij het CIMOT wordt gekeken of de betreffende inwoner met LVB voldoet aan de gangbare criteria voor beschermd wonen zoals aangegeven in de gemeentelijke verordening 2025 van centrum gemeente Almelo en de daarbij horende beleidsregels 2025. Als deze inwoner voldoet aan de criteria kan er een indicatie afgegeven worden voor BW binnen de in CG Almelo geldende voorwaarden. Op 29 oktober 2024 is per mail door C. Califano, vakredacteur helpdesk Schulinck, verwezen naar de nieuwsbrief van Schulinck op 20-9-2016, waarin wordt aangekondigd dat vanaf 2017 de BW gelden landelijk (structureel) worden uitgebreid met 60 miljoen voor de tijdelijke opvang van mensen met LVB. Hierin is verwezen naar de miljoenennota van 2016.

Op 28 oktober 2024 is er (telefonisch) en op 24 oktober via mail contact geweest met juridisch medewerker CG Almelo. Ook zij geeft aan dat inwoners met LVB binnen de gemeentelijke verordening en beleidsregels 2025 juridisch vallen binnen beschermend en beschermd wonen. Daarbij geeft zij aan dat regiogemeenten zelf in eigen beleidsregels moeten verwijzen naar de uitvoering van het indiceren van inwoners met LVB via het CIMOT en CG Almelo.

Naar aanleiding van het ambtelijk overleg op 4 november 2024 wordt de memo als volgt aangevuld:

1. Juridische onderbouwing:

Vraag vanuit de regio: hoe moet het mandaat worden aangepast?

Mandaat vanuit regio gemeenten naar CG Almelo: conform art. 8 lid 2 DVO centrum gemeente taken:

8.2 Taak: Toegang

1. het beoordelen en beheren van de aanmeldingen beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
2. het adviseren over de toekenning van de voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
3. het adviseren over plaatsing van cliënten en het voeren van casusregie.
4. het voeren van een zorgvuldige registratie van cliëntgegevens.
5. het regisseren van de uitstroom vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang, naar zelfstandig wonen en/of andere vormen van zorg.

Sinds 2017 valt de LVB doelgroep onder BW, dus kan er van worden uitgegaan dat deze regeling het mandaat ook voor de LVB doelgroep voldoende regelt. De DVO hoeft dus niet te worden aangepast. In centrum gemeente Enschede wordt dit eveneens als uitgangspunt genomen. Ook hier wordt er niets aangepast aan de mandaat regeling.

2. Financiële onderbouwing:

Vraag vanuit de regio: wat zijn de kosten die wij (regiogemeenten) kunnen verwachten?

Antwoord is hierbij 2- ledig:

- Kosten kunnen per cliënt zelf worden uitgerekend door regiogemeenten met onderstaande tarieven, waarbij de LVB tarieven met LV voorin de code wordt aangegeven (LV: Licht verstandelijk gehandicapt):

Component	Productcode	2024 Indexatie	2024 Jaartarief	2024 Etmaal	2025 Indexatie	2025 Jaartarief	2025 Etmaal
Ondersteuning Zelfstandig Leven Standaard	BWZLS	6,53%	€ 30.597,39	€ 83,83	10,00%	€ 33.657,13	€ 92,21
Ondersteuning Zelfstandig Leven Intensief	BWZLI	6,53%	€ 42.316,86	€ 115,94	10,00%	€ 46.548,54	€ 127,53
Ondersteuning Zelfstandig Leven Zeer Intensief	BWZLZ	6,53%	€ 69.644,15	€ 190,81	10,00%	€ 76.608,56	€ 209,89
Ondersteuning maatschappelijke deelname	BWOMD	6,53%	€ 13.865,84	€ 37,99	10,00%	€ 15.252,42	€ 41,79
Woonvoorziening verblijf	BWVBL	6,53%	€ 18.325,77	€ 50,21	10,00%	€ 20.158,35	€ 55,23
Woonvoorziening compensatie huurlasten en -risico	BWSWZ	6,53%	€ 4.094,43	€ 11,22	10,00%	€ 4.503,87	€ 12,34
Toeslag Beschermd Wonen op Afstand	TVBWOA	6,53%	€ 1.364,81	€ 3,74	10,00%	€ 1.501,29	€ 4,11
LVB18+ Ondersteuning zelfstandig leven standaard	LVZLS	6,53%	€ 30.597,39	€ 83,83	10,00%	€ 33.657,13	€ 92,21
LVB18+ Ondersteuning zelfstandig leven intensief	LVZLI	6,53%	€ 42.316,86	€ 115,94	10,00%	€ 46.548,54	€ 127,53
LVB18+ Ondersteuning zelfstandig leven zeer intensief	LVZLZ	6,53%	€ 69.644,15	€ 190,81	10,00%	€ 76.608,56	€ 209,89
LVB18+ Ondersteuning maatschappelijke deelname	LVOMD	6,53%	€ 13.865,84	€ 37,99	10,00%	€ 15.252,42	€ 41,79
LVB18+ Woonvoorziening verblijf	LVVBL	6,53%	€ 18.325,77	€ 50,21	10,00%	€ 20.158,35	€ 55,23
LVB18+ Woonvoorziening compensatie huurlasten en -risico	LVSWSZ	6,53%	€ 4.094,43	€ 11,22	10,00%	€ 4.503,87	€ 12,34
Toeslag Beschermd Wonen op Afstand	TLVBWAO	6,53%	€ 1.364,81	€ 3,74	10,00%	€ 1.501,29	€ 4,11

- Eigen bijdrage per cliënt wordt bepaald door het CAK, hier kunnen regiogemeenten zelf een inschatting maken naar aanleiding van de inkomsten van eigen inwoners.

3. Tijdpad voor implementatie LVB binnen CIMOT:

- Delen regio gemeenten/ wethouder: 18 november 2024
- Stuurgroep BO agenderen als onderdeel van het jaarplan voor akkoord: 4 december 2024
- Ter informatie naar colleges regio: januari 2025
- Financiële administratie gereedmaken voor facturering januari 2025
- AO januari 2025: voorstel voor addendum DVO met werk- en financiële afspraken.

- Start binnen CIMOT LVB cliënten vanuit regio voorstel: 1 maart 2025